

KÖZÉRDEK

előfizetési ára: Egy hónap... 1 ft 80 kr. Negyedévre... 5 „ „ Félévre... 10 „ „ Egy évre... 20 „ „

Budapest, márczius 3.

Consummatum est. A fusió tényleg végre van hajtvva. Az országos két nagy párt, a Deák-párt s a balközép párt s a szabadelvű párt támadt föl... Phönixként-e? vagy tehetetlen esontváz gyuanát? — a jövő fogja megmutatni.

Nem találgatjuk a jövőt, nem kontárkodunk az angyrok szerepében. Mi szerény hírlapírói kötelességünknek tartjuk constálni, hogy a nagy temetés végbe ment ünneppélyesen; az a gondolat, mely egy szerencsétlen pillanathoz születtek, mely a hazának legintelligenssebb elemeit két ellenséges táborra osztá, az a gondolat, melyet maga Ghyecz is ma az őszinteség pillanataiban minden bajjaink kufforrásának nevezett, a közjogi oppositio, ma nyolcz évnek keseri és drága tanulsága után ünneppélyesen és közös akarattal eltemetett. S midőn é tényt, melynek jelentőségét és a hazára nézve üdvös voltát el kell ismernie minden hazafinak, — constatáljuk: legyen felejtve vele és eltemetve mindaz a keserű és fájdalmas emlék, a mi e viszályhoz fűződött, melynek nyomait ott látjuk egy nyolcz évi meddő törvényhozási működésben, a kormány tekintélyének országszerte való megingatásában, legjobb erőink és legkiválóbb tehetségeink lejáratásában, és sok becsületlen magyar ember erkölcsi és hazafias reputációjának bepiszolásában... Legyen felejtve, legyen eltemetve mindaz!

A feltámadásnak nagy és lélekemelő tüneménye következék-e ezután? Megijodva a fog-e az alkotás terére lépni az új párt, új tisztult, feünkölt szellemet hozva magával? vagy csak a lélekvándorlás jeleneteit fogjuk-e látni, midőn csak az arc, az alak változott, de a szellem, a lélek ugyanaz, mely előbb egy kigyóban, vagy egy rókában, vagy egy marakodó kutyában lakott?

Meg fogjuk látni! Ma, midőn egy nagy politikai hibának temetéséről jövőnk, legyen szabad nekünk részvét-teljes fájdalunkat jelteni ki azok iránt, kik a hosszú makacs harcban elestek, vagy fájó sebeket kaptak. Új párt... új kormány... fil a munkára tehát! Mert a hazát pusztán a fusió tényével, vagy a „szabadelvű” névvel megmenteni nem lehet...

A hivatalos lap következő legfelsőbb elhatározást közli: Ó eszárú és apostoli királyi felsége folyó év márczius 10-án két legfelsőbb elhatározásával a magyar királyi összes miniszteriumnak hivatali lemondását — hű és buzgó szolgálatait elismerés mellett — legkegyelmesebben elfogadni méltóztatott. Ezzel kapcsolatban következő királyi kéziratokat közli a hivatalos lap:

Kedves Bittó! Midőn magyar miniszteriumom általam mai napon elfogadott lemondása folytán ont ezenal miniszter-elnöki állásától saját kérelmére felmentem, a trón és a haza érdekében szentelt önzéstelen, buzgó törekvései és kitünő szolgálatait méltó elismeréssel önként Lipót rendem nagy keresztjét díjmentesen adományozom. Kelt Budapesten, 1875. évi márczius 10-án. Ferencz József, s. k.

Kedves Pauler! Magyar miniszteriumom lemondása és saját kérelmére folytán ont igazságügyi miniszteri állásától ezenal felmentem, s a közpályán több év óta különböző minőségben lankadatlan buzgalommal teljesített hű és kitünő szolgálatait elismeréssel önként Lipót-rendem nagy keresztjét díjmentesen adományozom. Kelt Budapesten, 1875. évi márczius 10-án. Ferencz József, s. k.

Kedves gróf Zichy! Magyar miniszteriumom lemondása és saját kérelmére folytán ont, lankadatlan buzgalommal teljesített hű szolgálatainak teljes elismerése mellett közmunka- és közlekedési miniszteri állásától ezenal felmentem. Kelt Budapesten, 1875. évi márczius 10-án. Ferencz József, s. k.

Kedves gróf Zichy! Magyar miniszteriumom lemondása és saját kérelmére folytán ont, lankadatlan buzgalommal teljesített hű szolgálatainak teljes elismerése mellett közmunka- és közlekedési miniszteri állásától ezenal felmentem. Kelt Budapesten, 1875. évi márczius 10-án. Ferencz József, s. k.

Kedves gróf Szapáry! Magyar miniszteriumom lemondása és saját kérelmére folytán ont, lankadatlan buzgalommal teljesített hű szolgálatainak teljes elismerése mellett belügyminiszteri állásától ezenal felmentem. Kelt Budapesten, 1875. évi márczius 10-án. Ferencz József, s. k.

Kedves Ghyecz! Magyar miniszteriumom lemondása és saját kérelmére folytán ont országos pénzügyminiszteri állásától. Egy év előtt önmegtudó áldozatkészséggel vállalta ön el e tisztséget. Szívemből kívánom, hogy midőn most a híven teljesített hazafii kötelesség lélekemelő öntudatával lép vissza a magánéletbe, — hű és kitünő szolgálatainak e legszebb jutalmát még évek során át élvezhesse, éljenek óhajtván egyszersmind, hogy ha a közügy kívánja, ettől, a trón és a haza érdekében, ezental se vonja meg teljesen bölcs támogatását és közreműködését. Kelt Budapesten, 1875. évi márczius 10-án. Ferencz József, s. k.

Kedves Bartal! Magyar miniszteriumom lemondása és saját kérelmére folytán ont földművelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszteri állásától, hű és buzgó szolgálatainak teljes elismerése mellett ezenal felmentem. Kelt Budapesten, 1875. évi márczius 10-án. Ferencz József, s. k.

Kedves báró Wenckheim! Öt ezenal magyar miniszterelnökkéme kinevezem, s az egyes miniszteri állomások betöltésére iránti javaslatát elvárom. Kelt Budapesten, 1875. évi márczius 10-án. Ferencz József, s. k. Bittó István, s. k.

Magyar miniszterelnökkém előterjesztése folytán vallás- és közoktatásiügyi miniszteremé Trefort Agostont, — horvát-szlavon-dalmátországi miniszteremé gróf Pejačević Pétert, — honvédelmi miniszteremé Szende Bélát, — igazságügyi miniszteremé Percezel Béla képviselőházi elnököt, — belügyminiszteremé Tiszta Kálmán országgyűlési képviselőt, — pénzügyminiszteremé Széll Kálmán országgyűlési képviselőt, — földművelés-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszteremé báró Simonyi Lajos országgyűlési képviselőt, — s végre közmunka- és közlekedésiügyi miniszteremé Péchy Tamás országgyűlési képviselőt ezenal kinevezem, — a Személyem körüli miniszterem teendőit ideiglenesen magyar miniszterelnökkémre bízván. Az illetékhöz intézett kézirataimat további intézkedés végett / ide zárom. Kelt Budapesten, 1875. évi márczius 10-án. Ferencz József, s. k. Br. Wenckheim Béla, s. k.

Ó felsége a lelépett Bittó-miniszteriumhoz annak tegnapi buscusitztelésekor következő szavakat intézett: „Fogadják ismételve köszönetemet azon szolgálatokért, melyeket nekem és az országnak híven teljesítettek. Reménylem, hogy a közjó előmozdítására irányzott törekvéseikben ezental sem fognak elandadni, s akár közel, akár távolabb álljanak trónomhoz, kegyelmem és jóakaratom önk irányában mindenkor változatlan fog maradni.”

A Wencckheim-miniszteriumnak szinte tegnap tisztelő tagjaihoz ó felsége következő szöveget: „Reménylem, és meg vagyok győződve, hogy önk egyenként és egyittelen kivánatos összhangban igyekezni fognak elvállalt feladatukat a monarchia, valamint az ország javára a nehez körülményekhez mért lelkiismeretes buzgósággal megoldani.”

Király ó felsége tegnap este 9 óra 20 perczkor a személyonattal Bécsbe utazott. Pauler ma vett buscut az igazságügyi miniszterium hivatalnokai karától. Csemege emelkedett hangon tolmácsolta azon érzelmet, a melyeket az igazságügyi miniszterium személyzete a magán életbe visszavonuló főnöke iránt táplál. Pauler meghatottan válaszolt. Megköszönte a tisztviselőknél lelkiszeretést és buzgó támogatást, a melylyel nehéz feladatát könnyítették és buzdították őket, hogy ezental is a jog és igazság érdekében lelkiismeretes munkájukkal, s azon öntudatban kísérjék a legfőbb elégtételt, hogy a hazának jó szolgálatot tesznek. A miniszteri szöveget buscu-tisztelet után, Kozma Sándor vezetésével a pesti főügyészség tagjai jelenték meg Paulernál.

A kereskedelmi miniszterium hivatalnokai testülete ma 11 órakor buscut vett a Bartal miniszterrel, mely alkalommal Havas államtitkári helyettesében jelen Mihalik s a közlekedési miniszterium akkor uralomra vergődött iránybemberei közt oly surlódások fejlődtek ki, mely e kitünő szakféru nyugdíjaztatásá

Bartal láthatólag meglehetősen, köszönetet mondott a miniszterium összes tisztóirának azon ügybuzgóságért, melylyel őt nehéz hivatalának teljesítésében támogatta és azon rokonszenvért, melyet irányában mindenkor tanusított.

A belügyminiszteriumban Szalay min. tanácsos buscu szavaira, Szapáry Gyula gr. hosszabb beszédben főleg azt emelte ki, hogy a hivatalnokai karban czélbavett reductio nem tekintni megtakarításnak, mert a néhány ezer frtnyi törlések nem elenyészolhatják azon erkölcsi veszteséget, melyet az állam kitünő szakíróinak a központi kormányból kiválása által szenved. A belügyminiszterium tisztviselői ezután Zeyk államtitkárhoz mentek.

Zichy József gróf tisztikarától ma délben buscut vett a hivatalnokai támogatásukért meleg köszönetet mondott. Miért „szabadelvű” párt? Ezt a kérdést fogják most fölvetni sokan az országban. S valóban mi sem értjük, hogy az „új párt” miért nevez magát szabadelvűnek? Talán par force szabadelvű elemekből alakult? Hiszen együtt vannak azok, kik vegyest együtt küzdtek reactionarius, conservatív és liberalisnak állított eszmék mellett és ellen. Talán azért liberalisok ezen elemek, mert nagy részük fenntartá a szentségeket, s mert valamennyien az avult és korhadózó vármegyei rendszernek hívei? Vagy talán az új kormány programja szabadelvű? Bátor és merész e programja igen, de ez még nem liberalis. Erőszakkal elnevezni valamit lehet, de nem következik: hogy a név a valóságnak is megfelelő. Ma az államháztartás rendezése a földadat s a közadminisztráció szervezése; nagyrészen pótlása azon hibáknak is, melyeket épen a liberalis és modern eszmék öntudatlan majmolása okozott. Mindezeket a szabadelvű szóval még nem lehet megoldani; minderre sem a szabadelvűeknek, sem a conservatívoknak nincs privilegiumuk. Az ország azt követeli, hogy az egyensúly helyreállítsák, hogy a közgazdaság és igazságszolgáltatás jó, gyors és olcsó legyen; és nem kéri conservatív vagy e liberális? A ki e kérdéseket megoldja, az iránt az ország elismeréssel fog viseltetni; a ki e kérdéseket megoldatniul hagyja, valamint a kör tisztviselői kara, Gorove elnök, Széll jegyző és Kovách László ház-nagya iránt.

Értekezni, megható jelenet folyt le azon párt tagjai közt, kik döntő szerepet vittek évek óta az ország ügyeinek vezetésében, kiket egy hosszú, nagy és fényes összejövetelben gazdag mult kapcsolt össze az elvek solidaritása és baráti viszony által. „Érezni tud még e párt — mondá a régi gárdának egy híve — de kormányozni nem!” Horváth Boldizsár megemlélt a férfiú nevét, kinek zászlaja alá e párt sorakozott s az államalkotás nagy munkáját végezte. A párt lelkesen, fellvanyozva kitört: „Éljen Deák Ferencz!”

S most e zászlóval induljunk meg az új küzdőterre! — mondá Gorove, a párt elnöke. S a Deák-párt elment — hogy a fusiót végrehajtsa. De az emberek arcán meglátszott a habozás; úgy szerettek volna a megszokott helyen maradni; a jövő eshetőségeinek bizonytalansága, az aggodalom ezen elhatározó lépés hordereje fölött tük-röződött vissza a legtöbb arczon. A legtöbbben elmentek a Hungaria nagytermébe a közös értekezlet színhelyére, de számosan csak azon elhatározással, hogy e lépésük későbbi állásfoglalásuknak nem praedjudikál. Közel 250 képviselő lehetett együtt a Hungaria nagytermében, vegyest Deák-pártiak, balközépek. A korenlökségre Ghyecz Kálmán kérészt föl. Meghatottan üdvözlé az egyesült pártot, mint szive óhajának teljesülését, a pártelnökségre Gorovet és Várady Gábort ajánlv. Gorove vonatkozott a pártelnökséget elfogadni, mint mi tudjuk — azért, mert független álláspontjának nem akart praedjudikálni, de többek, és köztük Tiszta kérelése is, ezen első ülésre elfogadta az elnöklet. Wenckheim B. kormányelnök szölet először, bemutatva a kabinettet s a párt támogatását kérve; utána Széll Kálmán pénzügyminiszter szölet meghatott hangon jelezte, hogy midőn ily nehéz körülmények közt a rendkívül nehéz állást elfoglalta, a hazafii kötelesség parancsának haldott, mely egyéni véleményének a helyzettel szemben való háttérbe szorítását követelt; szerényen nem bizalmat, hanem jóakaratot kért a párttól. Tiszta Kálmán belügyminiszter fontos felszólalása a jelenlétokra megnyugtatólag hatott; kijelenté, hogy a mint ő minden utógondolat nélkül lépett a kormányba, úgy viszont kívánja, hogy a két párt a fennforgó kérdésekre nézve

minden utógondolat nélkül fogjon kezét. Jelezte, hogy ismeri kettős kötelességét; hogy a becsületes embernek a mig miniszter, nem szabad miniszterársai háta mögött semmiféle irányban actióba lépni; s hogy oly elterjesztéseket sem lehet tennie, melyeket miniszterársai nem helyeselnek s melyekre nézve a korona előleges beleegyezését ki nem nyerte. Hangsúlyozta a párt s a kormány közti mindennapi érintkezés és solidaritás szükségességét; a kabinetre nézve megjegyzé, hogy azon férfiak, kik most kormányra vállalkoztak, hazafias kötelességüket teljesítették a fusió létesítésére végett, s hogy ez kötelességük volt, habár tudták volna is azt, hogy azon perczben roskad össze a kabinet, amit a két párt egyesülése tenyné vált. Beszédét zajos helyeslés követte többször, s a nyomat hangulatra jótékonyan hatott. Szölet még Móricz, Pulszky és Jókay biztositva a kabinettet a párt támogatásául; ez utóbbi különösen a „folyosókon való politikaiszínalás”, a párt s a kormány elleni askálódás és machinatio ellen humorizált találaton. Pulszky és Somssich egymásra néztek, — az egyesült szabadelvű párt pedig reájok.

Tiszta ajánlá legelső az „egyesült szabadelvű párt” elnevezést, melyet a felkiáltások tömege „szabadelvű párt”-á módosított. A képviselőházi elnökségre egyhangulag Ghyecz Kálmán lett az egyesült párt által ajánlv. Az értekezlet lefolyásáról egyelőiránt meg a következő részleteket közöljük.

A Deák-párt mai értekezletén Bittó István volt kormányelnök következőleg szölet: T. értekezlet! A ma közzétett legfelsőbb elhatározásokkal a válság véget ért, és a két párt egyesülése alapján létre jött új kormány egyszersmind egy parlamentaris korszak is veszi kezdetét, mert adva lévén a lehetőség arra, hogy a pártok elvi alapokon újuljálakulhassanak, ha azok csakugyan így és nem szemelkek körül fognak köpdődni, akkor egy egységesebb parlamentaris elnök, egy erőteljesebb és gyorsabb kormányactonnak nézhetünk elébe, mint a minő fájdalom nekünk volt lehetősége az eddig fennállott és törekvésünkre nézve oly sok tekintetben szibbasztólag hatott körülmények közt.

A mai nap tehát egy nevezetes fordulópontot fog képezni politikai életünkben, és ha az ország méltán és jogosan füz nagy reményeket az eddig szerencsétlen pártállások megszüntetésére által előidézett fordulathoz, úgy azt hiszem, hogy mi, lépő kormány is, örömmel és emelt fővel engedlhetjük át helyeinket t. utódnaknak, mert habár nem hagyhatunk is magunk után érdemeket, melyekre visszatérítve büszkék lehetnénk, de elviszük magunkkal azon öntudatot, hogy mindenkor híven és becsületesen igyekeztünk teljesíteni kötelességünket és hogy magat a haza érdekében kívánatos egyesülés nagy művét is nemcsak nem gátoltuk, hanem ószinte jóakarattal mozdítottuk elő a magunk részéről.

Tudom, hogy e tekintetben soknemű félreértéseknek, gyanúsításoknak, sőt egyenes vádaknak is voltam különösen én eljárásom végett kitéve. Többen azok közül, kik pénzügyi politikánkat pártolták, és a siker reménye mellett nem vették számításba az ellenkező eredményből származható nagy hátrányokat, szemünkre vetették, miért nem tettünk kísérletet annak keresztilvitelére, és mert ezt elmulasztottuk, azért vádoltak, vagy a fusió kedvéért ezekben hagyttuk pártunkat.

Mások, kik a fusiót nagyon óhajtották, a krízis lefolyásának lassúsága felett türelmetlenk vesztive, azzal gyújtottak, hogy titokban az egyesülés meghusztásán és kormányon maradásunkra működtem. Végre nem hiányoztak olyanok is, kik daczára annak, hogy politikai pályám folyamában személyes tekinteteknek nem haldottam, személyes pártot sem magamnak, nem másoknak soha nem csináltam, és soha senkit megbuktatni, vagy alászni nem igyekeztem, mégis a clique- vagy bosszú-politika vadját emeltek ellenem.

En értekezlet, én mindezekre most válaszolni nem akarok. Meg fognak majd azokra felelni tetteim a jövőben, meg azon magatartás, melyet követni szándékozom és néhány szóval abban definiálhatok, hogy valamint eddig, úgy ezután is egyetlen egy oly kormánytól sem fogom megvonni ószinte jó akaratomat és támogatásomat, mely ha nem is minden részletekre nézve, de nagyan és egészben elveimet fogja követni.

És midőn most magamat és volt miniszterársaimat szives baráti indulatukba ajánlv, mint e pártban mindenkor hű tagja lépek ismét vissza önk körébe, legyen szabad végzetül a haza közérdekeiben két kérdést intéztem öönhöz; egyik az: hogy híven ragaszkodva azon alaphoz, mely eddig elöszetartott bennünket, most mindannyian igyekezzünk a multnak keserűi elválasztó emlékeit leküzdni magunkban és a hazára nézve minél gyümölcsözőbbé tenni a létrejött frigyvet; a másik pedig az: hogy a személyes rokon és ellenszerek fölül emelkedve mindaddig, mig saját elveinket és irányunkat látjuk a kormányon, ne azt nézzük kiben vannak megtestesülve pillanatnyilag, hanem tá-

minden utógondolat nélkül fogjon kezét. Jelezte, hogy ismeri kettős kötelességét; hogy a becsületes embernek a mig miniszter, nem szabad miniszterársai háta mögött semmiféle irányban actióba lépni; s hogy oly elterjesztéseket sem lehet tennie, melyeket miniszterársai nem helyeselnek s melyekre nézve a korona előleges beleegyezését ki nem nyerte. Hangsúlyozta a párt s a kormány közti mindennapi érintkezés és solidaritás szükségességét; a kabinetre nézve megjegyzé, hogy azon férfiak, kik most kormányra vállalkoztak, hazafias kötelességüket teljesítették a fusió létesítésére végett, s hogy ez kötelességük volt, habár tudták volna is azt, hogy azon perczben roskad össze a kabinet, amit a két párt egyesülése tenyné vált. Beszédét zajos helyeslés követte többször, s a nyomat hangulatra jótékonyan hatott. Szölet még Móricz, Pulszky és Jókay biztositva a kabinettet a párt támogatásául; ez utóbbi különösen a „folyosókon való politikaiszínalás”, a párt s a kormány elleni askálódás és machinatio ellen humorizált találaton. Pulszky és Somssich egymásra néztek, — az egyesült szabadelvű párt pedig reájok.

Tiszta ajánlá legelső az „egyesült szabadelvű párt” elnevezést, melyet a felkiáltások tömege „szabadelvű párt”-á módosított. A képviselőházi elnökségre egyhangulag Ghyecz Kálmán lett az egyesült párt által ajánlv. Az értekezlet lefolyásáról egyelőiránt meg a következő részleteket közöljük.

A Deák-párt mai értekezletén Bittó István volt kormányelnök következőleg szölet: T. értekezlet! A ma közzétett legfelsőbb elhatározásokkal a válság véget ért, és a két párt egyesülése alapján létre jött új kormány egyszersmind egy parlamentaris korszak is veszi kezdetét, mert adva lévén a lehetőség arra, hogy a pártok elvi alapokon újuljálakulhassanak, ha azok csakugyan így és nem szemelkek körül fognak köpdődni, akkor egy egységesebb parlamentaris elnök, egy erőteljesebb és gyorsabb kormányactonnak nézhetünk elébe, mint a minő fájdalom nekünk volt lehetősége az eddig fennállott és törekvésünkre nézve oly sok tekintetben szibbasztólag hatott körülmények közt.

A mai nap tehát egy nevezetes fordulópontot fog képezni politikai életünkben, és ha az ország méltán és jogosan füz nagy reményeket az eddig szerencsétlen pártállások megszüntetésére által előidézett fordulathoz, úgy azt hiszem, hogy mi, lépő kormány is, örömmel és emelt fővel engedlhetjük át helyeinket t. utódnaknak, mert habár nem hagyhatunk is magunk után érdemeket, melyekre visszatérítve büszkék lehetnénk, de elviszük magunkkal azon öntudatot, hogy mindenkor híven és becsületesen igyekeztünk teljesíteni kötelességünket és hogy magat a haza érdekében kívánatos egyesülés nagy művét is nemcsak nem gátoltuk, hanem ószinte jóakarattal mozdítottuk elő a magunk részéről.

Tudom, hogy e tekintetben soknemű félreértéseknek, gyanúsításoknak, sőt egyenes vádaknak is voltam különösen én eljárásom végett kitéve. Többen azok közül, kik pénzügyi politikánkat pártolták, és a siker reménye mellett nem vették számításba az ellenkező eredményből származható nagy hátrányokat, szemünkre vetették, miért nem tettünk kísérletet annak keresztilvitelére, és mert ezt elmulasztottuk, azért vádoltak, vagy a fusió kedvéért ezekben hagyttuk pártunkat.

Mások, kik a fusiót nagyon óhajtották, a krízis lefolyásának lassúsága felett türelmetlenk vesztive, azzal gyújtottak, hogy titokban az egyesülés meghusztásán és kormányon maradásunkra működtem. Végre nem hiányoztak olyanok is, kik daczára annak, hogy politikai pályám folyamában személyes tekinteteknek nem haldottam, személyes pártot sem magamnak, nem másoknak soha nem csináltam, és soha senkit megbuktatni, vagy alászni nem igyekeztem, mégis a clique- vagy bosszú-politika vadját emeltek ellenem.

En értekezlet, én mindezekre most válaszolni nem akarok. Meg fognak majd azokra felelni tetteim a jövőben, meg azon magatartás, melyet követni szándékozom és néhány szóval abban definiálhatok, hogy valamint eddig, úgy ezután is egyetlen egy oly kormánytól sem fogom megvonni ószinte jó akaratomat és támogatásomat, mely ha nem is minden részletekre nézve, de nagyan és egészben elveimet fogja követni.

És midőn most magamat és volt miniszterársaimat szives baráti indulatukba ajánlv, mint e pártban mindenkor hű tagja lépek ismét vissza önk körébe, legyen szabad végzetül a haza közérdekeiben két kérdést intéztem öönhöz; egyik az: hogy híven ragaszkodva azon alaphoz, mely eddig elöszetartott bennünket, most mindannyian igyekezzünk a multnak keserűi elválasztó emlékeit leküzdni magunkban és a hazára nézve minél gyümölcsözőbbé tenni a létrejött frigyvet; a másik pedig az: hogy a személyes rokon és ellenszerek fölül emelkedve mindaddig, mig saját elveinket és irányunkat látjuk a kormányon, ne azt nézzük kiben vannak megtestesülve pillanatnyilag, hanem tá-

minden utógondolat nélkül fogjon kezét. Jelezte, hogy ismeri kettős kötelességét; hogy a becsületes embernek a mig miniszter, nem szabad miniszterársai háta mögött semmiféle irányban actióba lépni; s hogy oly elterjesztéseket sem lehet tennie, melyeket miniszterársai nem helyeselnek s melyekre nézve a korona előleges beleegyezését ki nem nyerte. Hangsúlyozta a párt s a kormány közti mindennapi érintkezés és solidaritás szükségességét; a kabinetre nézve megjegyzé, hogy azon férfiak, kik most kormányra vállalkoztak, hazafias kötelességüket teljesítették a fusió létesítésére végett, s hogy ez kötelességük volt, habár tudták volna is azt, hogy azon perczben roskad össze a kabinet, amit a két párt egyesülése tenyné vált. Beszédét zajos helyeslés követte többször, s a nyomat hangulatra jótékonyan hatott. Szölet még Móricz, Pulszky és Jókay biztositva a kabinettet a párt támogatásául; ez utóbbi különösen a „folyosókon való politikaiszínalás”, a párt s a kormány elleni askálódás és machinatio ellen humorizált találaton. Pulszky és Somssich egymásra néztek, — az egyesült szabadelvű párt pedig reájok.

Tiszta ajánlá legelső az „egyesült szabadelvű párt” elnevezést, melyet a felkiáltások tömege „szabadelvű párt”-á módosított. A képviselőházi elnökségre egyhangulag Ghyecz Kálmán lett az egyesült párt által ajánlv. Az értekezlet lefolyásáról egyelőiránt meg a következő részleteket közöljük.

A Deák-párt mai értekezletén Bittó István volt kormányelnök következőleg szölet: T. értekezlet! A ma közzétett legfelsőbb elhatározásokkal a válság véget ért, és a két párt egyesülése alapján létre jött új kormány egyszersmind egy parlamentaris korszak is veszi kezdetét, mert adva lévén a lehetőség arra, hogy a pártok elvi alapokon újuljálakulhassanak, ha azok csakugyan így és nem szemelkek körül fognak köpdődni, akkor egy egységesebb parlamentaris elnök, egy erőteljesebb és gyorsabb kormányactonnak nézhetünk elébe, mint a minő fájdalom nekünk volt lehetősége az eddig fennállott és törekvésünkre nézve oly sok tekintetben szibbasztólag hatott körülmények közt.

A mai nap tehát egy nevezetes fordulópontot fog képezni politikai életünkben, és ha az ország méltán és jogosan füz nagy reményeket az eddig szerencsétlen pártállások megszüntetésére által előidézett fordulathoz, úgy azt hiszem, hogy mi, lépő kormány is, örömmel és emelt fővel engedlhetjük át helyeinket t. utódnaknak, mert habár nem hagyhatunk is magunk után érdemeket, melyekre visszatérítve büszkék lehetnénk, de elviszük magunkkal azon öntudatot, hogy mindenkor híven és becsületesen igyekeztünk teljesíteni kötelességünket és hogy magat a haza érdekében kívánatos egyesülés nagy művét is nemcsak nem gátoltuk, hanem ószinte jóakarattal mozdítottuk elő a magunk részéről.

márczius 1-én. Ádva Tartva 167.76 168. 27.50 28. 95. 95.50 17.25 17.75 13.75 14.25 16.25 17. 27.25 27.75 27.25 27.50 13.75 14.25 33.50 16.25 16.75 27.25 27.75 13. 16. 109. 110. 33.25 33.75 21. 22. 92.40 92.60 54.15 54.25 111.30 111.50 44.20 44.25 5.20 5.25 8.90 8.95 105.65 105.80 1.64 1.64

erme st. sz. a. d. leheesebb. Alkaldon, a ellentét képi- zongorák, és mellett ok, mi n a állhatnak. arti ok. sz) megjelent. UZ. al megszün- szal rokon közviszonyok szág vissza- k kiejr szve átv. szülő kezdő ára. rti fűgyésze. krajczár. ndezési és szan- os legelő, az 1871. L.H.H. 3. záros határidő bekövetkezéséig bályozási perek ki jegyzési és az őly használható, szentett kiadás- közönség ügyel- rszágon. 1 ft 50 kr. törvény. NYVE. MIVELÉS. EBEN.

egyetékel. MIALY. dás.

ne lépjen miniszterházi tudta, beegyezése nélkül, ugyszólván azok háta mögött. (Helyeslés.) E kettő az, mi eljárásomat irányozni fogja, míg ama sokszor emlegetett báronyszékben ülök.

A mi a közéleti dolgokat illeti, néztem az: hogy annak mire az országunk okvetlenül szüksége van, hogy ter szertíz keresen haladni lehessen, elutasíthatlan feltétel, mert a nélkül erősen kormány nincsen — egy pártnak erélyes, következetes támogatása. (Helyeslés.) Nem úgy értem azt, hogy a kormány állapítsa meg a terveket, és aztán rendelkezék a párttal, mert az férfakkal nem történhetik. (Helyeslés.)

Hanem úgy, hogy legyen meg azon mindennapi összeköttetés kormány és párt közt, mely az alkotmány támogatásához szükséges, hogy a felvilágosítások által lehessen meg mindenkinél önálló meggyőződés; (Helyeslés) és az ezt elérhették, azt hiszen gyenge erőnk dacára képesek leszünk az ország bajain segíteni.

Kérem tehát, méltóztatassanak joly intézkedést tenni, hogy azon folytonos és mindennapi kölcsönös érintkezés, a melynek fejleménye az országunk bizonalmán kell találnia, minél inkább lehetővé tétessék.

És énnekem ép azért, mert nem hiszem a következetes, erélyes támogatást eljehetőnek, ha a kormány mintegy rendelkezik, de csak úgy, ha a mindennapi összeköttetés megszűli az érzelme, a gondolkodás ugyanazonosságát, meggyőződés, hogy ezen ezt előrhött csak úgy lesz, ha azok, kik az általam kiütött célt helyesen tartják, kik helyesen tartják, hogy melőzve most későbbi dolgokat az ország kormányzásának rendezésére egyesülnek, nemcsak időnként fognak közös értekezleten találkozni, hanem az országgyűlési életben, a társadalmi téren is együtt fognak működni, és ép ezért kérem az, hogy méltóztatassanak meg egyszer s mindenkor utólagra figyelemmel azokra, kik eddig külön pártokhoz tartoztak, egy néhány tagot megkíván, hogy anyagi szempontból javadalmat készítsenek, mikép szempontból rendezendők az ügyek, hogy ezen párt, melyet én részemről „egyesült szabadlevél pártjának” nevezek, ne csak értekezletben, hanem társadalmi téren is együtt lehessen.

Ezen kéresem után engedje meg a t. értekezlet, hogy befűzésül csak egyet mondjak. Nem akarom ismételni azokat, miket a feladatokkal szemben rém, mint ő réa vonatkozólag t. barátom Széll Kálmán elmondott; nem említem azokat, mert érzem mind a feladat nagyságát, mind erőim gyengeségét, de érzem azt, a kötelességet is, hogy ha az ember a józól felé csak egy lépéssel is viszi előre az ország ügyeit, azt kötelességé megtenni, ha a nagy feladat alatt össze is roskad; és én nyilvánítom — s azt hiszem, hogy a kormány minden tagja egyetért velem — hogy ha semmi egyéb nem tudnánk is csinálni, mint ha felépítésünk létesíthetjük azt, hogy az országunk szabadlevél pártjai egyesülhessenek, azon perczben midőn, ez történt, ha megsemmisülünk is, nyugodalommal fogjuk ezen intézkedést fogadni, mert megleszünk győződve, hogy a hazánk több hasznát hoztuk, mint isten tudja mily hosszú kormányzás által. (Élénk hosszas helyeslés.)

Feltűve, hogy azokat, miket mondtam, becses figyelemmel méltaják és ha nem méltóztatnak hirtel adni némely ezekkel különösen pártalkadasi és fejelemény szempontból ellenzők híreinek és beszédeknek: én is magam részéről magamat a t. értekezlet minden tagjának kegyességébe és bizalmába ajánlom. (Hosszas helyeslés.)

Azok, kikhez ily módon először van szerezni szólni, meg vagyok győződve, teljesen értesülhetnek azokkal, kikhez évek óta kőn azon vélemény, hogy nem most mondom először, hogy a személyes támogatás nem paranzs, hanem a személyes érintkezés eredmény, hanem hogy ez volt folytonosan pályám elejétől fogva jelszavam. (Élénk, hosszas helyeslés és zajos helyeslés.)

Móricz, Pulszky és Jókai felszólalásai után

Görög István elnök: határozatkép kimondja 1-ór: hogy az eddig lezárult két párt egyesülése, mely előzetesen már a külön értekezletekben kilet monda, ma értekezlet által újabban és egészen megerősített; 2-ór: hogy a pártértekezlet által levélvő kormánytagjainak nyilatkozatát helyeslő és örvendetes tudomásul veszi; 3-ór: hogy az egyesült pártok közös megállapodás után „szabadlevél párt” nevet vesznek fel; 4-ór: hogy az egyesülés folytán a párt-helyiségek tekintetéből szükséges intézkedésekre nézve a két eddig fennállott kör tisztviselő kara, t. i. a Deák-kör és a baloldali kör igazgatóság és igazgatótanácsa bizatik meg. (Élénk helyeslés.)

Addig is meg a körhelyiség iránt határozat hoztak — az egyesült párt a Deák-kör helyiségeiben fog összejönni.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése márczius 3-án.

Két héti szünetelés után ma ismét ülése volt mindkét házának. Február 15-én történt, hogy a budget általános tárgyalás alapján elfogadtatták, s az akkori kormányelnök kérésére a ház, a helyzetre való tekintettel, elnapolta üléseit. Lázás, izgalomteljes napok teltek el azóta, míg végre kétheti vajudás után új kormány alakult, mely ma mutató be magát a háznak.

A válság ezen fordulata a közvéleményben élénk érdekeltséget keltett; ezt látszik bizonyítani az is, hogy a Sándor-utczát az országos ülésere kitűzött időben sürű néptömeg lepte el, mely kíváncsi volt látni az új minisztereket. A ház karzatai zsúfoltak voltak; a képviselőház környékén és a muzeum táján (hol a főrendiház ülése) — sürű néptömeg hullámzott, mely kívülről rekedvén, a külső dolgok látásával is megelegetett. Bizonyítja ez azt, hogy a közélet mozgalmái iránt

még van érdekeltség a fővárosi lakosságban.

A képviselők padjai azonban elég üresek voltak; a képviselők egy része nincsen a fővárosban. Bánó József elnököt, s a Bittó-kabinet leleposér s a báró Wenckheim-kabinet kinevezéséről szóló legmagasabb kir. leirat ünnepeles eszben hallgattattok végig. Ezután belépett az új miniszterium, élén B. Wenckheimmal, utána Trefort, Pejacsevich, Szende mint legidősebb miniszterek s ugy a többi. Gyenge eljenzés fogadta őket: a balközép eljenzett, a szélbal és jobboldal hallgattok. A ház ez alkalommal elefejté azon régi szokását, hogy fellállással üdvözölje a belépő kabinetet, — a mit egyszerűen a politikai helyzet konstabilitására említnék meg. Wenckheim báró megtevő a kormány nevében előterjesztést, melyet antaltabb egész terjedelmében közölünk. A kormányelnök szabatosan, némi melegséggel és vervvel beszélt; a kormány által előterjesztett program csendesen végig hallgattattok. Utána Simonyi Ernő jelző a szélbal álláspontját, egy tapintatlanságot leszámitva, — oly földommal, melyet semmála, sem egyáltalán a szélbalnál nem szokunk meg. Tapintatlansága abban állt, hogy a hírlapok közleményeiről kezdett beszélni ismét a házbán (ki tudja hányadszor!) s óvást jelentett be a korona azon eljárása ellen, melyről a hírlapokból értesült. A ház „derültsége” volt reá a válasz; s Bittó sikerképpen replikázott Simonyinak, kiemelvén, hogy a megbízás, melyet a korona egy magánzenyélnek ad — a ház discussiójának tárgyát nem képezheti.

Sennyey b. is szólt, és jól tevő hogy szólt, s hogy jelző a maga álláspontját. Nyilatkozatát a ház általános helyeslése követte. Abban az állásban, melyet elfoglalt — meg vagyok győződve, hogy működése üdvös lehet a hazára nézve. Fűggetlen álláspontja biztosítja neki a cselekvés szabadságát s a cselekvésben, legyen az ő működése akár a mostani kormányt támogató, akár ennek tetteit bírálgató: meg vagyok győződve, hogy megszabandulván mindnyáján a fausse positiók nehéz lidereznymásától, a megoldandó feladatok helyesebb irányban s jobb alkalpon lesznek megoldhatók.

Lónya y gr. Szintén szükségesnek tartja jelzőni külön álláspontját. Részinkről szintén csak helyeselték, hogy nem lépett be az új kormány pártba, ha nincs azon helyzetben, hogy a kormányt támogatathatná; de az, mit ő a házbán magának fantartott, nem több, mint a mivel minden egyes képviselő ugyis bír, ha e nyilatkozatot nem is teszi meg a házbán. A kormány pártba való belépés oly intern ügy, mely a ház elé nem tartozik.

Volt ezen ülésnek két kimagasló momentuma; az egyik a háznak azon osztatlan mely és öszinte tisztelete, melyvel a képviselőház volt elnöke Perzel Béla (most már igazságügyminiszter) iránt viseltetik; s mely hosszas, általános, perczekig tartó eljenzésben nyilvánult, midőn Perzelnek az elnökségről való lemondásáról szóló levelet olvastattok fel. A másik azon szintén osztatlan, általános közbeesülés és elismerés, melylyel Ghyezy Kálmán iránt viseltetik a ház, kit azonnal egyhangulag szűmi nem akaró eljenzések közt elnöknek proclamált volha, — ha Ghyezy nem figyelmezteti a házat a ház szabályokra, melyek szerint a szavazás nem mellőzhető. Ghyezy meggyőződhetett, hogy Magyarország képviselőiben a közbeesülés, melynek épen ma a korona is oly megleg hangon adott kifejezést — nemcsak nem csökkent, hanem fokozódott; meggyőződhetett, hogy azon óhaját, melyet a korona oly szépen kifejezett ma, hogy Ghyezy, ha a közügy megkívánja, ettől, a trón és háza érdekében, ezentel se vonja meg böles támogatását és közreműködését, — egyzersmind Magyarország képviselőinek közóhajtása.

Jól esett lelkiünknek e két jelemt, mely mutatja, hogy Magyarország képviselői el tudják, el akarják ismerni az érdemet — pártkülönbség nélkül.

A képviselőházról a főrendiházban ment áta kormány, holszintén benutatta magát; a főrendek szokás szerint kevés számmal voltak jelen; s ősi hagyományos szokás szerint álva hallgatták végig a királyi leiratát, — a mely szép, ősi, hagyományos és nemcsak monarchicus, hanem egyszerűs mind magyar szokás is, a képviselőház kezdi elefejteni.

Elnök: Bánó József. Jegyzők: Szeniczey Ödön, Mihályi Péter, Beöthy Algernon. Az ülés kezdődik déli 12 órakor.

Elnök jelenti, hogy azon akadály, mely szükségessé tette, hogy a képviselőház üléseit egy időre felfüggeszesse, a mai napon el van hárvta, s egyuttal egy legfelőbb kegyelmes kir. leiratot mutat be.

A leirat így hangzik: „Mi első Ferencz József, Isten kegyelméből ausztriai császár, Csehország király s az Magyarország apostoli király.

Hit Magyarországunk és társországai zárlatának, egyházi és világi főrendinek és képviselőinek, kik az Általunk 1872-ik évi szeptember hó 1-ő napjára Budapest fővárosunkba összehívott országgyűlésnek egyetelmű, királyi üdvözlöetnek.

Köszöntök Hivemk! Mitután öszintén kedvvel hívünk, vitélő sároslvnyi Bittó István saját kérelme folytán magyar miniszterelnöki állásától kegyelmes felmentették, magy. kir. miniszterelnökké öszintén kedvvel hívünk, nagyságos kigyósi báró Wenckheim Bélát, ez idő szerint személyünk körül magyar miniszterünket nevezetük ki.

Miről Hűségteket ezenell értesítjük. Kikhez egybíránt királyi kegyelműnkkel állandóan hajlandók maradunk. (Éljenzés.)

Kelt Budapestben, 1875. évi márczius hó 2-án.

Ferencz József s. k. Bittó István s. k.

Elnök: Ezen kegyelmes királyi leirat hódoló tisztelettel tudomásul vétetvén, kihirdetés végett a főrendiházzal közöltetik fog.

Főlovastatik Wenckheim Béla b. miniszterelnök levele, mely így hangzik: Méltóságos alelnök ur!

Ő császári és apostoli királyi felsége mai napról kelt legfelőbb elhatározásával az összes miniszterumnak hivatali lemondását legkegyelmelebben elfogadván, Bittó István urat a miniszterelnöki állásról saját kérelmére legkegyelmelebben felmenteni, egyzersmind pedig engem szintén mai napról kelt s 7/ alatt hiteles másolatban mellékel legmagasabb kéziratával magyar miniszterelnökké legkegyelmelebben kinevezni, s az egyes miniszteri állomások betöltésére végett javaslattelemel megbizni méltóztatott. Ezen legmagas megbiztatás folytán előterjesztvén az egyes miniszteri tárczák betöltésére vonatkozó legalizáló javaslatomat, ő felsége azt ugyan a mai napról kelt s 7/ alatt hiteles másolatban szintén mellékel legfelőbb elhatározással legkegyelmelebben jóváhagyni méltóztatott. Midőn ezeket Méltóságos becses tudomására ho nám, van szerencsém meggyejni, hogy Bittó István urnak magy. kir. miniszterelnöki állásától való felmentése s az én kinevezésem tárgyában az országgyűléshez intézett kegyelmes királyi leiratot a legközelebb tartandó képviselőházi ülés alkalmával lesz szerencsém Méltóságodnak kihirdetés végett kézbesíteni. Fogadja Méltóságod kiváló tisztelettel nyilatkozásait. Budapestben, 1875. évi márczius hó 2-án B. Wenckheim Béla s. k.

Olvasatnak a kinevezéseket tartalmazó kir. kéziratok, melyeket más helyütt közölünk.

Ezután Kovách László háznyag által vezetve megjelennék az új kormány tagjai díszmagyarban és a ház eljenzés közt elfoglalták helyeiket.

Wenckheim Béla b. miniszterelnök: Midőn felségem urunk királyunk akaratának és parancsának hódolva elváltam a kormányelnökség nehéz és nagy felelősséggel járó tisztelet, egy perczig sem ismertem félre e feladat nagyságát és súlyát; lelkiismeretesen mérlegeltem ezzel szemben saját gyenge erőmet, tehetségeimet, és ha mind a mellett elhatároztam magamat e helyre lépni, e helyre, a melyen hazafiai erényekben gazdag, és nálamnál nagyobb tehetségű férfiak küzdöttek változó szerencsével a háza ügyeinek vezetésével járó nehézségekkel, higgyék el, hogy ezen elhatározásomnak alapja nem volt sem az önhittség, sem öntulbecsülés; meghajoltam koronás királyom akaratát, hódoltam a hazafiai kötelesség érzetének, melynek parancsára előtt kiterm a gyenge énem és az erősem egyaránt nem szabad, még akkor sem, ha e kötelesség teljesítése azonos lenne is az önfeláldozással. (Élénk helyeslés.)

Bátorítolag, sőt döntőleg hatott reám azon körülmény, hogy sikerült oly férfiak közreműködését megnyernem, a kiknek eszent és közös cél elérésére irányzott egyesülők alapos remény nyujt egyrészt a kormányban minden irányban erélyes vezethetésére, másrészt biztos záloga annak, hogy a pártokat elválasztó, és a közügyekre szízbiztoslat ható ellentétek kiegyenlítésével eljutottunk parlamenti életünk egy új stadiumhoz, mely a törvényhozásnak egyöntetű, gyors és hazánkra nézve üdvös funkciójára nyujt kilátást. (Élénk tetszés.)

És most, midőn az elnökségem alatt megalakult kormány tagjait szerencsém van a tisztelet háznak bemutatni, engedjék meg, hogy röviden körvonalozzam a legelső és legfontosabb teendőket, s azokat, a melynek keresztültelére én és miniszterháim vállalkozunk. (Halljuk! Halljuk!)

A miniszterium legfőbb feladatának azt tekintik, hogy az államháztartást és ezzel kapcsolatban az ország kormányzatát rendezze. E kitűzött cél elérésére szempontjából mindenekelőtt szükségesnek tartja, hogy először életbe lépésse az állam feladatainak veszélyeztetése nélkül lehetséges legnagyobb takarékosságot már a fennálló rendszer keretében is; hogy

2-odszor a központon kezdve le a községig rendezze a szorosabb értelemben vett közigazgatást és ezzel kapcsolatban rendezze a pénzügyi igazgatást és az igazságszolgáltatás némely teendőit bizonyos körlátok közt és meghatározott ügyekre nézve, úgy hogy előljon az őszhangú kormányzatban, és a megtakarítások nagyobb mértékű lehessenek; hogy

3-adszor a perrendtartás, a csodéljárás, a végrehajtó intézmény és az ügyrend megvártatása, a fegyelmi eljárás szabályozása és más hasonló intézkedések által adta hasonlóan, hogy az igazságszolgáltatás általában gyorsabb és jobb legyen, és ezen bevégzett ténnyel szemben kettő akarok jelölni.

És első az, hogy én hazafini örömmel üdvözölöm parlamentáris életünknek azon válságát, melynek következtében az eddig ellenkező közjogi alapon álló két párt nagy többséggel egyesült. (Helyeslés.) Ezt én parlamentáris életünkben vívmányunk tartom, és e feltétl örömet épen azért kívánom kijelenteni, mert másik nyilatko-

megmentessék kiadásaink egy részétől; hogy

6-ór az adótelek emelése nélkül is a jövedelmek fokozását eszközölje oly intézkedések által, melyek a fennálló adóknál és jövedelmeknél meggyőzőleg az államkassza megkorsorítását; az államvasutaknak, ha másképp nem lehetne, részben vagy egészben bérbeadás után is jövedelmözölésére tele állt; az államterhek elzészerű beállítását; a bányák és a lehezősége beállítását el vagy bérbeadandó vasútvérek, közszénbányák és gyári vállalatok oly kezelésének életbe lépését, hogy azok az államkasszának legalább terhére ne váljanak.

És ezen kívül a kormány feladatának tekintik azt, hogy

7-szer életbe léptetessék a törvényhatóság; házipénztár, a mi, ha az állampénztár jelen helyzetben részben újabb terhet ró is az állam polgáira, egyuttal az önkormányzat igényeinek felel meg és a tákarékosság annyira szükséges irányzatnak szerez érvényt le az alsóbb közigazgatási rétegekig; hogy

8-szor érvényesítvénazonal a vám- és kereskedelmi szövetségre vonatkozólag a törvényben adott jogot, oda törekedjünk, hogy addig is, míg az általános vámrend szernek bonnyolódott és rövid idő alatt meg nem oldható kérdése elintéztethetnek, törvények meg a fogyasztási adokra nézve a magyar kincstár érdekében levő és az igazságos és méltányosságok megfelelő intézkedések (Helyeslés); hogy

9-szer, azonnal kezelve véve a bankkérdést, azt az ország senki által kétségbe nem vont jogának és érdekeinek megfelelőleg a lehezőségei melőbb megoldja; (Helyeslés) hogy

10-ór a 153 millió kölesön refundálására, illetőleg törlesztésére való tekintettel lemondást készítsen az államjóságok értékesítésére nézve.

A kormány mindezeknek teljes erővel és erélyvel való megindítását és folytatását tartja első kötelességének, és azon fog igyekezni, hogy — nem érve itt az adóügyi bizottság által már letárgyalt törvényjavaslatokat — az állam polgárait újabb terheléstől a lehezőség megkímélje. De ha mindaz, mi a főbbek szerint ezéba vétett, nem hozna meg a kellő eredményt, vagy pénzügyi bajaink nagyobbannak bizonyulnának, vagy nem lennénk az említett kérdések minden igyekezt dacára is a kellő időben megoldhatók, azon semmink alá nem rendelhetők szempont pedig, hogy az államháztartásnak fennakadnia, vagy csak zavarba jönnie is nem szabad, ezt szükségessé teszi, a nemzeti hazafüggetlenség bizalmom fogja azt, hogy e bajon adófelemlés által is segyítsünk, kellő időben kezemenyünk. (Élénk tetszés.)

Sok és fontos teendőt ruhának már csak az említették is a kormányra és a törvényhozásra egyíránt. Számaltan teendő van pedig még ezeken kívül mind közigazgatási, mind törvénykezési tekintetben és sok az, a mit hazánk anyagi és szellemi felvirágzásának érdekében tenni kell.

Az eddigbetek legelőbb létesíteni ezek közül is teljes erővel fog a kormány igyekezni. Az állampénztár helyzete és a törvényhozásnak a főbbek mellett rendelkezésére maradó ideje lévén a korlát, mely, hogy mennyire lehetséges menni ezekben, kijelöl.

Hogy ezen ülésszakban mit óhajit még a kormány előterjeszteni, ez iránt a legközelebbi ülésben fogja előterjesztést megtenni.

Ime t. ház, ezek azon teendők, a melyeknek kezdeményezésére vállalkozunk. Fok-e ezek keresztültelére, és mennyiben sikerülnek, ez nem függ egyedül tőlünk. Egy hazafias és nemes erellem által sugallt jelző alatt kezdeményeztetett néhány hét előtt azon actió, mely a jelen átalakulásnak mondhatni kiindulási pontját képezte; — e jelző volt: „a háza mindenek felett.” — e jelző az, mely alatt a kormány megkezdte és isten segédelmével folytatni fogja működését; — e jelző, nem kétem, — sőt meg vagyok győződve — az önké is. S ha ez fogja buzdítani az ország minden becsületes polgárát a hazafiai kötelesség teljesítésében, akkor hiszem, hogy munkánk mezdő nem leand, — és a nemzet jobb jövőjében megtaláljuk jutalmunkat.

Fogadja t. ház az előterjesztett javaslataink helyeslésekké talalkoznak, engedje meg, hogy hazafias támogatást, és közreműködését kikérjem. (Élénk helyeslés.)

Simonyi E. utalva a hírlapoknak a válság alatt megjelent azon közleményeire, melyek szerint a lelepos miniszterelnök megbízást vállalt volna le, arra nézve, hogy pártfűsőtől hozzon létre, hogy többséget alkosson, hogy egy programot szerkesszen, meggyejje, hogy ha a törvényhozás bármely tagja ily kísérletet tesz, csak alkotmányos joggyakorlása, ez ellen kifogást nem tesz, de ha a miniszterelnök fejedelmi megbízásból lett ily kísérleteket, azt sem az alkotmányossággal, sem a parlamentárisussal összeegyezteni nem lehet, s ez ellen a maga és elvtársai nevében tiltakozik.

Végül kijelenti, hogy a függetlenség párt továbbra is küzdeni fog Magyarország önállóságának és függetlenségének kivívására és a reformterjedésekben szigorú, de igazságos ellenőre lesz a kormányban.

Sennyey y Pál báró: Engedelmet kérek a t. házról, hogy én is tetelhesek egy rövid nyilatkozatot. Elterelőg attól, mit az előttem szolt t. képviselőháznak a kormányválságra nézve elmondott, én arra nézve természetesen bíralat nem fogok mondani, nem olyant, melyre nézve a tudomást a lapokból merithetnem volna, s nem olyant, melyre nézve hivatalos nyilatkozat e házbán nem történvén, róla hivatalos tudomásom nem lehet. (Élénk helyeslés.) Én bevégzett tény előtt állok; a korona bizalma constituálta a miniszteriumot, s ezen bevégzett ténnyel szemben kettő akarok jelölni.

És első az, hogy én hazafini örömmel üdvözölöm parlamentáris életünknek azon válságát, melynek következtében az eddig ellenkező közjogi alapon álló két párt nagy többséggel egyesült. (Helyeslés.) Ezt én parlamentáris életünkben vívmányunk tartom, és e feltétl örömet épen azért kívánom kijelenteni, mert másik nyilatko-

zatomból áll: hogy én, óhajtván, hogy e kormány egyöntetű és határozott elvek alapján oldja meg azon reformkérdéseket, melyeknek megoldása a közigazgatás, a törvényhozás és pénzügyi rendezés tekintetéből nélkülözhetetlen: helyesen tartom azt, helyesen elvbarátimmal egyetértőleg, hogy én a t. kormányban és az új pártalakkal szemben külön elvi állás ontott foglaljak el (Élénk helyeslés), mert ezáltal remelem elérhetni azt, hogy legalább alapvettesek meg annak, mit parlamentáris tekintetben bajaink orvoslására azt lehet mondani első feltételnek tartok: (Élénk helyeslés) hogy elvi alapokon sorakozzanak a pártok. (Általános helyeslés.)

Meg vagyok győződve, hogy ha eleretik ezen kombináció által, hogy a t. kormány reformkérdések megoldásában egyöntetű határozott irányelvek szerint fog eljárni, lesznek esetek, midőn ezen elvekre és az alapokra nézve is köztünk eltérő nézetek fognak kifejlődni. Ezen eltérő nézeteket jelölni s a t. parlament bíralata alá bocsítani és meggyőződésünk tisztaságát fogva lehezősége érvényesíteni kötelességünknek fogjuk tartani. (Általános helyeslés.)

En ugyanis az alkotmányos élet fő vívmányai közé számítom azt, hogy a loyális és objectív meggyőződésnek ép oly loyális fogverekkel kiküzdött harca és tudás útján fejlesztessék azon alap a melynek igenis bírja a közvélemény és a nemzet, de közvetítői mi vagyunk, a nemzet képviselői. (Élénk helyeslés.)

Mondom t. ház, lesznek és lehetnek alkalomok, midőn eltérő nézetben lesznek a tisztelet kormánytól, de ez engemet és elvbarátomat nem fog tartóztatni abban, hogy t. barátom a kormány elnöke felszólításának megfelelően, mindenek előtt a hazza üdvét állítsam oda mint közös célnak, mint olyat, mely közösen mindnyájunkat fog lekelesíteni.

Ennek következtében azt hiszem fel vagyok mentve, s e kegyességet kérem a t. házról, méltóztatassék felmenteni annak biztosításától, hogy ha ellenkező téren működöm is, ebbeli működésem a legloyálisabb és a lehező leglovasabb fog lenni. (Élénk helyeslés.)

Ezek után a t. kormány még csak azon nyilatkozattal tartozom, hogy számba véve az alakulásnak és általában a helyzetnek nehézségeit és számba véve különösen az idő drágaságát: az átmenet nehézségeire nézve mindazokban, a melyekben elvi eltérés köztünk nincsen, támogatásomra számíthat és számíthat különösen a tekintetben, hogy hosszú tárgyalások és discussiók alatt azt a mi most a legfontosabb és a legdrágább reánk nézve: az időt feleslegesen bizonyosan nem fogom. (Élénk helyeslés.)

Kérem a t. kormányt, hogy azon propositiókat illetőleg, melyeket mint a legközelebbi napirend tárgyait kilátásba helyeztet, mindenekelőtt a munkásság terére legyen. Altya oda a t. kormány azon kérdéseket, melyek az azonnali megoldást már is hisz türik, és melyek elintézése ellen azt hiszem akadály nem is forog fenn.

Engedje meg a t. kormány jelzemen, hogy már a legközelebbi napokban felvehetők a catarsteri törvényjavaslatot, melyre nézve principális eltérés nem lehet köztünk, s melynek életbe lépése annyira sürgős. (Általános helyeslés.)

Ismétlem a t. ház előtt, hogy midőn elvbarátimmal együtt független elvi álláspontot fogunk elfoglalni, csak a hazza üdvé és a lehező legnagyobb loyális fog bennünk vezérelni. (Általános helyeslés.)

Bittó István: T. ház! A mennyiben Simonyi Ernő t. képviselő társam felszólalása személyre vonatkozott, a t. ház azt hiszem, fel fog engemet menteni az alól, hogy azon vád ellen védjem magamat, mintha pártalkadasi actióba vezettettem volna be a koronát, mint annak tanácsosa.

A t. ház előtt ismeretes azon körülmény, mely kívánatos, sőt szükségessé tette a kormányban a változtatás és ha a korona, melynek jogai közé tartozik a kormány alakítása, e részben némi előzetes tájékoztatást kíván magának szerezni: azt hiszem, hogy azon kérdés, mikép szerzi azt meg magának, itt sem tárgyalható, sem határozat tárgyát nem képezheti. (Élénk helyeslés.)

Lónya y Menyhért gróf: T. ház! (Halljuk!) Simonyi Ernő a maga álláspontját jelzve, óvat jelentett ki a miniszterium alakítása körül követett eljárás ellen. Ily körülmények közt óvással élni egyes képviselőnek nincs jogosultsága.

A viszonyok rendkívüli hatalmának tulajdonom azon általam rég óhajított örvendetés eredményt, hogy hazánk mostani pályája viszonyai közt az ország két nagy kigyósi egyesült a közös cselekvésre az ország érdekében. (Helyeslés.)

En, ki a kiegyezés alkottásában személyesen részt vettem, és az abban megteremtett közjogi alapnak híve voltam, és híve maradtok, s a monarchia két fele közt fennálló közjogi viszonyt a kölcsönös érdekekkel megkülönböztetés mellett a magyar állam fennállásának föfeltételeként tekintem, csak örvendhetek annak a ténynek, hogy eszök kizárólag a belreformokat és az ország anyagi érdekeit és pénzügyi rendezését illető kérdések fognak tárgyalatni. De épen azért, mert remelem, hogy a kiegyezés jövőre védelmezni nem lesz szükség, az új pártalkadatok egyik főhasznát abban keresem, hogy az eltérő elvek és nézetek szabad nyilvánítására a régi pártszempontok által nem akadályoztatik.

Részemről azt tartom, méltányos dolog, hogy minden új kormány politikai nézetei és képessége kifejtett programja és eszelkedetei után itdtesse meg. Nagy és nehéz feladat, melynek megoldására a jelen kormány vállalkozott. Ne mondjunk tehát felette ítéletet, míg tetteit nem látjuk. En, a ki úgy vagyok meggyőződve, hogy hazánk jelen mostoha viszonyai közt csak óntudatos, határozott és halogatóst nem ismerő helyes pénzügyi és admiinistratív politika követése által menekülhet, — be fogom várni a kormány javaslatát és mindazon intézkedéseket, melyeket teend, s ha azok a válságos helyzet magaslaltan állanak, készséggel fogom támogatni. Ha azonban ellenkező irányt tapasztalnék, el fogom mondani eltérő nézeteimet, mit annyival inkább kötelességemnek ismerem most, miután érzem, hogy a legközelebbi

időben netán elkövetendő hibás lépések helyrehozhatatlan káros következményeket vonnának maguk után, oly következményeket, melyek által nemcsak hazánk anyagi, és így önállóságunk és alkotmányos bádonságunk is veszélyeztetnének, — és mert így fogom fel a helyzetet, szükséges érzem annak, hogy a független állást és a vélemény szabad nyilvánítását a házbán fentartsam magam és azok számára, kik nézeteimet netán osztani fognak.

A ház a miniszterelnök jelentését tudomásul vette.

Elnök jelenti, hogy Perzel Béla bonyhádi kerületi képviselő ezen állásáról, valamint a képviselőház elnöki tisztségéről lemondott.

A ház a lemondást tudomásul veszi, s fölhatalmazza az elnökséget az új választás elrendelésére iránt. Az elnökválasztás a miniszterelnök indítványára a holnapi ülés napirendjére tűzött ki.

Elnök jelenti továbbá, hogy a kievetkező, — most újonnan — kinevezett minisztereket mondta le képviselőjükről: Tisza Kálmán Debreczenvaros első kerületének, báró Simonyi Lajos Bilarmegye nagy-szalontai kerület, Széll Kálmán Vas megye Sz. Gotthard kerület képviselője egyzersmind jegyzői állásáról is, végre Péchy Tamás Abaujmegye szikszói kerület képviselője.

Ezen lemondások az illető törvényhatóságoknak központi választmányával fognak közöltetni és fel fognak szőlítatni az új választások megjeltesére.

Zoltán János Szabolcsmegye Nyir-Bogdány kerületben választott képviselő választási jegyzőkönyvét bemutatja. Az állandó igazoló bizottságnak adatik ki.

Ezzel az ülés 1 óra 10 perczkor véget ért.

A főrendiház ülése márczius 3-án.

Elnök: Majláth György országbíró. Jegyzők: Zichy Ferrar Victor gróf, Pallavicini Ede örgóf, Bathányi Ferencz gróf.

Elnök az ülést 1/2 órakor megnyitván, bemutatja Pauler Tivadarnak, mint a kormányelnök helyettesítőjének levetelt, mely az ülések hosszabb felülgészítésére okot szolgáltatott, valamint Bittó átiratát kormányelnökségétől való föltöltés tárgyában.

Beöthy Algernon a képviselőház jegyzője útnyújtja király ő felségének legkegyelmelebb leiratát, melyben Bittó miniszterelnököt saját kérelmére felmentette, Wenckheim Béla bárót pedig miniszterelnökké kinevezte.

A legmagasabb kir. kéziratok fölolvastatván, (a főrendiház tagjai felállva hallgatják) — tudomásul vétettek.

Ere az újonnan kinevezett miniszterek a ház eljenzés közt megjelennék és elfoglalták helyeiket.

Wenckheim Béla b. miniszterelnök: Nagyméltóságos elnök! Mélt. főrendek! Ő császári és apostoli királyi felségének legkegyelmelebb leiratból méltóztatott, a nyugeltem, főrendiház értesülni arról, miként felségem királyunk engemet és miniszterháim az ország kormányzatával megbizni méltóztatott.

Meg vagyok győződve arról, hogy a főrendiház tagjai — azon megleg érdeklődés nélkül fogva, a melylyel hazánk sorsa, és a közügyek fejlődése és menete iránt viseltetnek — ismerik mindazon előzményeket, melyek a legközelebb lefolyt kormány- és parlament-válságot előidézték, — és így elősorolásától engemet

híbas lépések következményeiként... a két párttervezetben... a két párttervezetben...

De hogy áll a Deák-párt? Az új kormány ügyvezető programja ép annyira...

De hogy áll a Deák-párt? Az új kormány ügyvezető programja ép annyira...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

resztül nézzük a dolgokat, hanem a dolgok... a Deák-párt szerdán készvételre...

Mindenek előtt két dolgot akarunk bebizonyítani. Azt, hogy a nemzeti színház...

E két dolgot bebizonyítására, mielőtt... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Tehát 19,000 forint activa áll 54,000... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Királyi adomány. Ó felsége a nagy-sze... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Sikeressé vált a tegnapi este a rend... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

geri máj. — jun. meglehetősen jelentékeny... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Az új kormány ügyvezető programja ép annyira... a Deák-párt szerdán készvételre...

Táviratok.

(Délük érkeztek.)

Páris, márc. 2. Buffet a cabinetalkítás... a Deák-párt szerdán készvételre...

Brüssel, márc. 2. A képviselői kamará... a Deák-párt szerdán készvételre...

London, márc. 2. A német „Zanzibar... a Deák-párt szerdán készvételre...

Bécs, márc. 3. A képviselőház foly... a Deák-párt szerdán készvételre...

Berlin, febr. 3. A lapok jelentései sz... a Deák-párt szerdán készvételre...

Berlin, márc. 3. Ugy hírlik, hogy a p... a Deák-párt szerdán készvételre...

Bécs, márc. 3. (Zárlat) Hítelrészvény... a Deák-párt szerdán készvételre...

Bécs, márc. 3. (Hiv. zárlat) M. földt... a Deák-párt szerdán készvételre...

Irodalom.

Gróf Zichy Gézáról egy költői elbeszélés... a Deák-párt szerdán készvételre...

Halálhírek. Szabó József, a debreceni... a Deák-párt szerdán készvételre...

A csirkefogók és szembetűzők elől... a Deák-párt szerdán készvételre...

A budai Mátyás-templom alaprajzait... a Deák-párt szerdán készvételre...

Helyi hírek.

A fővárosi önkormányzat költségvetését... a Deák-párt szerdán készvételre...

Ujdonságok.

Hivatalos. Kínvétel: Jules Havenith... a Deák-párt szerdán készvételre...

Pályázatok: irnoki állomás a pestvidéki... a Deák-párt szerdán készvételre...

A fővárosi önkormányzat költségvetését... a Deák-párt szerdán készvételre...

Nemzeti színház.

Budapest, március 3.

Sem rokon-, sem ellenszenv nem indít... a Deák-párt szerdán készvételre...

Table with 2 columns: Item, Amount. Includes: Bevétel: forint, napijövedelem (vegyük a leg-többet) 12,000, udvartartási javadalmazás 7,000, összesen: 19,000, Kiadás: forint, személyzet fizetése 31,500, világitás, fűtés, folyó számla (minimum) 5,000, Brankovics és Rienzi számlája a több aprón kívül 7,500, visszatartandó kölcsönök 10,000, összesen: 54,000.

Table with 2 columns: Item, Amount. Includes: Bevétel: forint, napijövedelem (vegyük a leg-többet) 12,000, udvartartási javadalmazás 7,000, összesen: 19,000, Kiadás: forint, személyzet fizetése 31,500, világitás, fűtés, folyó számla (minimum) 5,000, Brankovics és Rienzi számlája a több aprón kívül 7,500, visszatartandó kölcsönök 10,000, összesen: 54,000.

Table with 2 columns: Item, Amount. Includes: Bevétel: forint, napijövedelem (vegyük a leg-többet) 12,000, udvartartási javadalmazás 7,000, összesen: 19,000, Kiadás: forint, személyzet fizetése 31,500, világitás, fűtés, folyó számla (minimum) 5,000, Brankovics és Rienzi számlája a több aprón kívül 7,500, visszatartandó kölcsönök 10,000, összesen: 54,000.

Table with 2 columns: Item, Amount. Includes: Bevétel: forint, napijövedelem (vegyük a leg-többet) 12,000, udvartartási javadalmazás 7,000, összesen: 19,000, Kiadás: forint, személyzet fizetése 31,500, világitás, fűtés, folyó számla (minimum) 5,000, Brankovics és Rienzi számlája a több aprón kívül 7,500, visszatartandó kölcsönök 10,000, összesen: 54,000.

Table with multiple columns listing market prices for various goods, including flour, oil, and other commodities. It includes sub-sections for 'Kötvények' (securities), 'Borsókák' (beans), and 'Vásutak' (railways).

Advertisement for 'A FRANKLIN-TÁRSULAT' (The Franklin Society) featuring 'OLCSÓ KÖNYVTÁR' (Cheap Bookstore). The ad lists various books for sale, including 'Macaulay Machiavelli', 'Kerényi Frigyes összes költeményei', and 'Sandeau Mont-sabreyi kastély'. It also mentions a 'Sajtó alatt vannak' (Available under the press) section with titles like 'Kisfaludy K. Tihamér' and 'Göthe: Iphigenia'.

Advertisement for 'Temesvári Emanuel' (Emanuel of Temesvár) featuring 'Magyarország képekben' (Hungary in Pictures). The ad describes a collection of 400 illustrations of Hungarian landmarks and historical events, available in a book format.

Advertisement for 'A FRANKLIN-TÁRSULAT' (The Franklin Society) featuring 'POLITIKAI DIVATOK' (Political Fashions) and 'JÓKAI MÓR' (Jókai's Mór). The ad lists various political and literary works, including 'Három kötet. — Ára füzve 2 Ft 40 Kr.' and 'UJ KIS REGÉLŐ' (New Little Tales).

Advertisement for 'NÉMET ÉS MAGYAR SZÓTAR' (German and Hungarian Dictionary) by 'BALLAGI MÓR'. The ad describes a comprehensive dictionary with three volumes, including 'I. Német-magyar rész' and 'II. Magyar-német rész'.

Advertisement for 'Koszorúsok albuma' (The Album of the Sashes) and 'Zilahy Károly' (Zilahy Károly). The ad describes a collection of portraits and a book about the author Zilahy Károly.

Vertical text on the far right edge of the page, including the word 'Első év' and other fragments.

Vertical text on the far right edge of the page, including the words 'A párt', 'megszűnt', 'látja az', 'Epen ell', 'lebbi ide', 'mulatságo', 'dön a pá', 'terelni, v', 'Mi nem', 'a pártvisz', 'jelen orsz', 'szolidaritás', 'nyelk prog', 'zonytalan', 'Nem ta', 'mindazon', 'ban tartot', 'tegnap, —', 'pártnak', 'vagyunk', 'pártból le', 'tetve; de', 'egyszerem', 'baldyvínc', 'rithatlan', 'ban a biz', 'lanság, m', 'minálja: j', 'rozatlansá', 'nagy rész', 's a közjöv', 'vös műkö', 'nak bizo', 'gatni. De', 'nék nagy', 'mánpárt', 'oda azon', 'mely nélkül', 'és actiójáb', 'A progr', 'kiadott, ol', 'ber ma az', 'tűi alá ne', 'jon minő l', 'kell biztos', 'fontosságu', 's vajjon eh', 'letes kivite', 'ha csodálj', 'nem szeret', '— tartó', 'nek, a mi', 'helyzet me', 'indokolva', 'De e táj', 'lanság ép', 'állásponjt', 'mínészét', 'kélyebb, n', 'b. jövőnd', 'ségére, hor', 'tést lehet', 'ország érde', 'zet követel', 'csak rossz', 'telenül u', 'kai takti', 'lyezettm', 'vös irán', 'köz mind', 'szava nyol', 'az ország', 'tartózkodá', 'juk s ne', 'gyakorlati', 'részletet i', 'Szóval', 'egy erő', 'politika', 'lőben, mel', 'legközele', 'mily irán', 'még nagy', 'E polit', 'folyamatb', 'vid ülésze', 'nek legfelj', 'lalt fogjuk', 'választ', 'zetend.', 'Remélj', 'harcz nem', 'kel fog viv